

Αθήνα, 26 Απριλίου 2024

Ε Ρ Ω Τ Η Σ Η

Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος & Ενέργειας

Θέμα: «Η ενεργειακή αναβάθμιση της Κρήτης δεν μπορεί να είναι ταυτόσημη με την υποβάθμιση περιοχών μοναδικού φυσικού κάλλους».

Στις 12 Ιανουαρίου 2024, αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας Κρήτης η πρόσκληση για συμμετοχή στην ανοιχτή διαβούλευση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για το έργο «γραμμή μεταφοράς Υψηλής Τάσης 150 KV Χανιά - Δαμάστα, συνολικού μήκους 101,3 χλμ. δια μέσου και εντός των ορίων των Δήμων Χανίων, Αποκορώνου, Ρεθύμνης, Αμαρίου, Μυλοποτάμου, και Μαλεβιζίου, με φορέα την εταιρεία ΑΔΜΗΕ ΑΕ». Το συγκεκριμένο έργο, περιλαμβάνει την κατασκευή γραμμής μεταφοράς υψηλής τάσης από τον υφιστάμενο υποσταθμό στην Ξυλοκαμάρρα, έως τον υπό κατασκευή υποσταθμό στη Δαμάστα, του Δήμου Μαλεβιζίου, η οποία θα είναι εναέρια για μήκος 96,8 χλμ. και θα περιλαμβάνει 269 πυλώνες, διπλού κυκλώματος, βαρέως τύπου, το ύψος των οποίων θα φτάνει τα 35 μέτρα.

Ο ΑΔΜΗΕ, πέρα από κάθε λογική, κατέληξε πως η καλύτερη λύση είναι να περάσει η γραμμή μεταφοράς υψηλής τάσης μέσα από ημιορεινές περιοχές, με τεράστιες δυσκολίες στην πρόσβαση, όπου για να στηθούν οι πυλώνες θα πρέπει να διανοιχτούν νέοι δρόμοι μέσα σε περιοχές Natura 2000, που αποτελούν εκτός των άλλων και καταφύγιο άγριων ζώων. Σύμφωνα με τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), η γραμμή θα περνά και από περιοχές με αρχαιολογικό ενδιαφέρον όπως είναι το Αρκάδι και η Ελεύθερνα. Πέρα όμως από τη βίαιη παρέμβαση στο φυσικό περιβάλλον και το οικοσύστημα σε περιοχές οι οποίες είναι ακόμη παρθένες και χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, η κατασκευή των πυλώνων εγκυμονεί και άλλους κινδύνους. Η εμπειρία που υπάρχει από αντίστοιχα έργα σε άλλες παρόμοιες περιοχές, μας έχει δείξει ότι η τοποθέτηση των πυλώνων αυξάνει τον κίνδυνο πρόκλησης δασικής πυρκαγιάς ενώ είναι γνωστό ότι η ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία που δημιουργείται, μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία αλλά και στη χλωρίδα και την πανίδα της περιοχής, γεγονός που ανησυχεί τους κατοίκους των οικισμών που βρίσκονται κοντά στη γραμμή μεταφοράς. Άλλωστε, ο Ιατρικός Σύλλογος Χανίων έχει πάρει σαφή θέση επικαλούμενος πλήθος ερευνητικών μελετών, κάνοντας λόγο για “οξειδωτικό stress και βλάβη στο DNA, κάτι που οδηγεί σε κυτταρικό θάνατο και γήρανση”.

Στην εναλλακτική της αναβάθμισης του υπάρχοντος δικτύου, ο ΑΔΜΗΕ απαντά με την αστεία δικαιολογία ότι έτσι δεν θα υπάρχει σε περίπτωση κάποιας βλάβης ένα δεύτερο

εναλλακτικό δίκτυο. Στην εναλλακτική της υπογειοποίησης του μεγαλύτερου μέρους της γραμμής, ο ΑΔΜΗΕ απαντά πως με τη συγκεκριμένη λύση θα υπάρξει σημαντική καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου, ενώ αυξάνεται σημαντικά το κόστος και σχεδόν απειλώντας δηλώνει, ότι αυτό θα μετακυληθεί στους καταναλωτές.

Για τους περισσότερους, η καλύτερη λύση θα ήταν η πόντιση του καλωδίου. Ο χρόνος υλοποίησης του έργου σε σχέση με την υπογειοποίηση μειώνεται σημαντικά, αφού πραγματοποιείται με απευθείας όδευση του καλωδίου, χωρίς εκσκαφές ενώ επιπλέον δεν χρειάζεται να γίνουν και απαλλοτριώσεις. Τέλος, το κόστος επισκευής του καλωδίου σε ενδεχόμενη βλάβη αφορά κυρίως στην ανάσυρση του καλωδίου, μια σαφώς πιο εύκολη διαδικασία σε σχέση με τα υπερπόντια καλώδια, λόγω της παράκτιας θέσης και του μικρού βάθους. Σε κάθε περίπτωση, το κόστος επισκευής και συντήρησης στην περίπτωση αυτή είναι σημαντικά μικρότερο, ενώ πέρα των άλλων, στην περίπτωση του υποθαλάσσιου καλωδίου οι όποιες εργασίες δεν επηρεάζουν την καθημερινότητα του πολίτη. Άλλωστε, άλλες χώρες όπως το Ισραήλ και η Ιταλία επιλέξαν ανάλογες λύσεις παράκτιας πόντισης, με μηδενικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Μιας και τα επιχειρήματα του ΑΔΜΗΕ μόνο πειστικά δεν είναι, εύλογα οι τοπικές κοινωνίες υποψιάζονται ότι η χάραξη νέας εναέριας γραμμής υψηλής τάσης, ως σκοπό έχει να εξυπηρετήσει τους ιδιώτες παραγωγούς ρεύματος που σκοπεύουν να εγκαταστήσουν ανεμογεννήτριες. Η ολοκλήρωση της γραμμής υψηλής τάσης, θα διευκολύνει τους μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους οι οποίοι δραστηριοποιούνται στο χώρο των ΑΠΕ και παράλληλα θα αποτελέσει την αρχή του τέλους για τον τουρισμό στην ορεινή Κρήτη. Με το υπάρχον δίκτυο υψηλής τάσης, οι νέοι παραγωγοί θα έπρεπε να κατασκευάσουν πολλά χιλιόμετρα γραμμών μεταφοράς υψηλής τάσης για να συνδεθούν. Η νέα εναέρια γραμμή ανοίγει τον δρόμο για την εγκατάσταση ανεμογεννητριών σε ολόκληρη την Κρήτη και ειδικότερα στα Σφακιά. Με μικρό κόστος διασύνδεσης, καθώς η γραμμή θα περνά κοντά από τον ορεινό όγκο, οι επενδυτές θα μπορούν να αποκτήσουν αγροτεμάχια κάτω από αυτήν, να κατασκευάσουν υποσταθμούς υψηλής τάσης που θα διακόπτουν τη γραμμή κατάλληλα και στη συνέχεια θα απομένει μόνο μια μικρή απόσταση από τους νέους υποσταθμούς μέχρι τις ανεμογεννήτριες. Κάθε ένας από τους 269 πυλώνες της γραμμής υψηλής τάσης προκειμένου να στηθεί, προϋποθέτει τη διάνοιξη δρόμου κάτι που θα διευκολύνει και την μετέπειτα μεταφορά των ανεμογεννητριών.

Η τοπική κοινωνία έχει ξεσηκωθεί με την απόφαση του ΑΔΜΗΕ και κάθε μέρα που περνά Δήμοι, συλλογικότητες, φορείς αλλά και η πλειοψηφία των πολιτών εκφράζουν την αντίθεση τους, ειδικά από την στιγμή που ο ΑΔΜΗΕ κατέληξε στην επιλογή της συγκεκριμένης γραμμής, χωρίς να έχει προηγηθεί καμιά διαβούλευση με τις τοπικές κοινότητες. Από τις αρχές Μαρτίου, οι αντιδράσεις στους Δήμους Χανίων, Σφακίων, Αποκόρωνας, Κισσάμου, Κανδάνου-Σελίνου είναι έντονες. Κοινό αίτημα όλων, είναι η αλλαγή της απόφασης και η από μηδενικής βάσης διαβούλευση με τις τοπικές κοινωνίες.

Σχεδόν ταυτόχρονα με την ΜΠΕ για τη γραμμή υψηλής τάσης, δημοσιοποιήθηκε άλλη μία Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, αυτή της τοποθέτησης 6 Αιολικών Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) στους Δήμους Κισσάμου, Σφακίων, Αποκορώνου και Καντάνου – Σελίνου από την εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ. Η συγκεκριμένη ΜΠΕ, έχει ξεσηκώσει επίσης την τοπική κοινωνία και ειδικά τους Δήμους Σφακίων και Αποκορώνου. Συνολικά, σχεδιάζεται η κατασκευή 48 ανεμογεννητριών με

συνολική εγκατεστημένη ισχύ 288 MW. Από τους 6 ΑΣΠΗΕ, οι τρεις τοποθετούνται εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Σφακίων (26 από τις 48 ανεμογεννήτριες), ο οποίος επηρεάζεται και περισσότερο. Οι ανεμογεννήτριες που θα εγκατασταθούν, θα έχουν ύψος 105 μέτρα, διάμετρο ρότορα 150 μέτρα και μέγιστο ύψος από το έδαφος (πυλώνας και πτερύγιο) 180 μέτρα. Για την κατασκευή δε των αιολικών πάρκων προβλέπεται η διάνοιξη δρόμων συνολικού μήκους 89,5 περίπου χιλιομέτρων εκ των οποίων τα 32,1 χιλ. θα αφορούν βελτιώσεις σε ήδη υφιστάμενο αγροτικό δίκτυο και τα υπόλοιπα στη διάνοιξη νέων τμημάτων.

Με την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου, η Δυτική και η Ανατολική πλευρά των ορεινών όγκων των Λευκών Ορέων, θα μετατραπεί χωρίς επιστροφή σε ένα απέραντο βιομηχανικό αιολικό πάρκο με σημαντικές επιπτώσεις στο οικοσύστημα της περιοχής. Όπως είναι γνωστό, για να στηθούν οι 48 ανεμογεννήτριες, θα χυθούν αμέτρητοι τόνοι τσιμέντου στις βουνοκορφές, μιας και κάθε ανεμογεννήτρια χρειάζεται τεράστιες ποσότητες για τα θεμέλια και τη βάση της. Επιπλέον, το συγκεκριμένο έργο θα υποβαθμίσει σημαντικά και τις υφιστάμενες παραδοσιακές οικονομικές δραστηριότητες όπως είναι η κτηνοτροφία, η μελισσοκομία και ο περιπατητικός και φυσιολατρικός τουρισμός.

Όπως και στην περίπτωση της γραμμής υψηλής τάσης, έτσι και με τις ανεμογεννήτριες, καμία διαβούλευση δεν έγινε με τις τοπικές κοινότητες ενώ επιπλέον δεν προσφέρθηκαν κανενός είδους αντισταθμιστικά οφέλη στους κατοίκους της περιοχής. Το αποτέλεσμα είναι κάθε μέρα που περνά, οι αντιδράσεις να γίνονται πιο έντονες, ενώ οι κάτοικοι της περιοχής δηλώνουν αποφασισμένοι να αγωνιστούν με κάθε τρόπο για την αποτροπή της υλοποίησης του συγκεκριμένου έργου.

Η ανάπτυξη των αιολικών πάρκων θα έπρεπε να γίνεται στα πλαίσια ενός οργανωμένου χωροταξικού σχεδιασμού, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής. Αντί αυτού, βλέπουμε να επιβάλλονται έργα ΑΠΕ, χωρίς καμία προηγούμενη διαβούλευση με την τοπική κοινωνία ενώ το περίφημο αναθεωρημένο Ειδικό Χωροταξικό για τις ΑΠΕ, πηγαίνει από παράταση σε παράταση. Ειδικότερα για την Κρήτη, τα φαραωνικά έργα που έχουν προγραμματιστεί αναμένεται να παράγουν υπερδιπλάσια ηλεκτρική ενέργεια από τις ανάγκες του νησιού. Όταν δηλωμένος στόχος της κυβέρνησης είναι η χώρα μας να μετατραπεί σε εξαγωγέα πράσινης ενέργειας προς την Ευρώπη και με την ενίσχυση των ενεργειακών διασυνδέσεων, είναι λογικό οι κάτοικοι του νησιού να φοβούνται ότι αυτό θα γίνει σε βάρος του φυσικού περιβάλλοντος και της τοπικής οικονομίας.

Επειδή, δεν είναι δυνατόν μπροστά στο μεγαλύτερο οικονομικό κόστος να γίνονται εκπτώσεις σε θέματα δημόσιας υγείας όπως στην περίπτωση του σχεδιασμού της γραμμής μεταφοράς υψηλής τάσης.

Επειδή, οι τοπικές κοινωνίες έχουν με έντονο τρόπο δηλώσει την αντίθεση τους στα σχεδιαζόμενα έργα.

Επειδή, η εγκατάσταση ανεμογεννητριών στο Νομό Χανίων θα έχει σημαντικές και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στην περιοχή.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- 1. Με ποια λογική έγινε ο συγκεκριμένος σχεδιασμός στη γραμμή μεταφοράς υψηλής τάσης Χανίων, Δαμάστας και για ποιους λόγους απορρίφθηκαν οι εναλλακτικές λύσεις που προτάθηκαν;**
- 2. Είναι διατεθειμένος να συζητήσει σε μηδενική βάση με τους τοπικούς φορείς προκειμένου να βρεθεί η καλύτερη δυνατή λύση, ειδικά από τη στιγμή που οι αντιδράσεις παίρνουν τη μορφή χιονοστιβάδας;**
- 3. Έχει καμία σχέση η επιλογή της συγκεκριμένης γραμμής για τη μεταφορά υψηλής τάσης με το σχεδιασμό για εγκατάσταση ανεμογεννητριών στα ορεινά της Κρήτης;**
- 4. Στο σχεδιασμό για την εγκατάσταση 48 ανεμογεννητριών στα ορεινά του Νομού Χανίων έχει λάβει υπόψη τις ιδιαιτερότητες της περιοχής;**
- 5. Είναι διατεθειμένος να λάβει υπόψη τις ανησυχίες και τις αντιδράσεις της τοπικής κοινωνίας σχετικά με την εγκατάσταση ανεμογεννητριών στα βουνά του Νομού Χανίων και αν ναι σε ποιες άμεσες ενέργειες θα προβεί;**

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Πολάκης Παύλος

Αποστολάκης Ευάγγελος

Αυλωνίτης Αλέξανδρος Χρήστος

Βέττα Καλλιόπη

Ζαμπάρας Μιλτιάδης

Θρασκιά Ουρανία

Κασιμάτη Νίνα

Κοντοτόλη Μαρίνα

Λινού Αθηνά

Μαμουλάκης Χαράλαμπος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μάλαμα Κυριακή

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας

Παπαηλιού Γεώργιος

Παππάς Πέτρος

Πούλου Παναγιού

Σαρακιώτης Ιωάννης

Τζάκρη Θεοδώρα

Χρηστίδου Ραλλία